

En helse
Odyssee
met
Doctorandus

Jaap van den Bomen

Een gratis e-boek van Hetvrijevers.nl ter gelegenheid van de
Eenennegentigste verjaardag van Drs. P

CANTO 1

In Zwitserland vlak bij het plaatsje Thun
Besloot ik om de Stockhorn te bestijgen
Er hangt in dat gebied een vreemde sfeer..

Ik liep na twintig meter al te hijgen
En na een poosje kon ik echt niet meer
Ook werd ik door gedierte dwarsgezeten

Geen tijger weliswaar of holenbeer:
Ik werd gemeen door een marmot gebeten
En wou er net wat jodium op doen

Toen klonk er plots een kakelende lach
Daar stond een heer die mij vilein bezag

'Uw opwaarts streven is zeer lovenswaardig'
Zo sprak hij met een stem van schuurpapier
'Het is verheugend dat men dit nog treft

Betreurenswaardig is slechts de manier
Ik hoop maar dat u één ding goed beseft;
Door klimmen naar de top zult u niet slagen

O wee de lichtgewicht die zich verheft!
Wie hoger wil die moet zich eerst verlagen
U vindt die redenering eigenaardig?'

Hij trok een panatella uit een koker
En bood mij die: 'U lijkt mij wel een roker'

Ook werd ik door gedierte dwarsgezeten

Ik nam een trek en vroeg hem wie hij was
'Ik ben een mens. Mijn ouders -een van beiden-
Uit Zwitserland. Mijn echte moederstad

Is Velp', is wat de grijze heer mij zeide
'In 't interbellum zag 'k het licht zodat
Ik in het grote Rotterdam mocht leven

Daar dat een Universiteit bezat'
Mijn leden vingen plotsklaps aan te beven
'Is Doctorandus P uw alias?'

Hij knikte kort, mijn ogen werden zwaar
Er zat een vreemde smaak aan mijn sigaar

CANTO 2

Toen ik weer bijkwam was ik in een grot
Daar stond de taalfontein waaraan steeds weer
Zo'n brede stroom van verzen was ontstegen

Hij, aller mededichters licht en eer
Die ooit nog de Kees Stippijs had gekregen
Een Heilig Licht omkranste zijn gezicht

'O, Meester', sprak ik, weerloos neergezegen
'Verneder mij en leidt mij naar het Licht
Zo smee ik bij de God waarmee gij spot!'

Hij keerde zwijgend om en ging mij voor
Ik volgde, nog wat wankel, in zijn spoor

CANTO 3

HIER VOLGT EEN OORD VOL VAN MERKWAARDIGHEDEN
EN RIJK VOOR WIE NIET AAN BLASÉHEID LIJDT
GRAMMATICALE ALMACHT EN DE REDE

EN ONZE TAAL VOL LIEFDE TOEGEWIJDT
MET WEINIG AANDACHT VOOR DE GOEDE ZEDEN
ZO WORDT ER NIET TERUGGEDEINSD VOOR MOORD

VEEL IS ER VOORTGEBRACHT IN HET VERLEDEN
HET HOUDT NIET OP, NOG STEEDS GAAT HET MAAR VOORT
ER IS EEN HOOP VOOR WIE HIER BINNENTREDEN

In zwarte letters stond het op de poort
Mijn meester sprak: 'Volg, Dienaar van het Woord'

Ik werd iets zwarts tot aan de kim gewaar
Een immens grote, platte ronde schijf
Die door mijn leidsman gidsend werd betreden

'Uw aandacht graag voor wat ik nu omschrijf;
Er zijn nóg zeven schijven hier beneden
Slechts deze is solide bakeliet

Die stamt nog uit een technisch ver verleden
Vrees niet voor wat u aan de hemel ziet
Dat is alleen de platenstapelaar'

Ik volgde hem, de bodem voelde stroef
Wij kwamen spoedig in de eerste groef

CANTO 4

Wij kwamen langs een bouwwerk vol geluiden
Door 't raam zag ik een vreemd tableau vivant;
Veel wulps vermaak, omlijst met luid gezang

'Dit is een ooit vermaard café chantant
Hier ziet u normverval in volle gang
Ook kwetst men hier de openbare zeden

En dit gebruik is al zo lang in zwang
Sinds wij ontsnapt zijn aan de hof van Eden
Toen wij het bij de Albedil verbruiden

U ziet wat u zoal te wachten staat'
Zo werd ik door mijn meester bijgepraat

Hij nam zijn bolknak uit de smalle mond
En wees mij toen een man met wilde ogen
Die met een pikhouweel voorbij kwam snellen

'Een koortspatiënt', sprak hij vol mededogen
'Zijn zucht naar goud, kan ik u wel vertellen
Is net zo ongeneeslijk als zijn vrouw

Wanneer hij haar ter aarde zal bestellen
Dan rest hem niets dan goud en diepe rouw
Je kunt maar beter arm zijn en gezond'

Terwijl zijn scherpe ogen mij doorboorden
Stond ik perplex van deze wijze woorden

CANTO 5

Toen klonk er uit een stulp een bitter schreien
Daar leed een vrouw aan intens diepe smart
Vol eenzaamheid, alleen en gans verlaten

'Zoiets typeert het echte moederhart
Ze heeft een kleinkind maar dat kan niet praten
De ziel is praktisch moederziel alleen'

Dat wij haar smart al spoedig weer vergaten
Kwam door nóg luider, melodieus geweent;
Daar stond een kleurrijk meisje op de keien

't *Quartier Putain*', zo sprak mijn meester zacht
't Hart eener deerne, dat naar Liefde smacht'

CANTO 6

Mijn gids had zijn sigaar weer eens ververst
'Hoe droevig', treurde ik, 'dit trieste land
Het wordt alleen gekenmerkt door verdriet'

Maar met een glimlach hief mijn gids zijn hand
'Weest u opmerkzaam', zei hij, 'en u ziet
Hier meer dan enkel leed en pestilentie'

Een engelenstem zong vreugdevol een lied
Omschreef hierin zijn blijde existentie
Verheugd dacht ik 'Ze doen hier ook aan kerst!'

Mijn leraar hield daarna een lange speech
(Te lang voor hier) aangaande Kunst en Kitsch

Wij werden daarna in een huis genood
Bewoond door een bijzonder lieve tante
Plus haar kanarie en haar oudste zuster

'Ze maakt een ommetje - hé, haar bouffante
Die ligt nog hier: ik was toch wat geruster
Als ze die omdeed, want het is nog kil

Zo buiten in de kou met slechts een duster
Gelukkig ligt hier wel haar codicil
Die wandelingen worden nog haar dood'

We gingen, zei ik, hoe het ons ook speet
(Ik zag dat ze iets in de koffie deed)

Een engelenstem zong vreugdevol een lied

CANTO 7

We liepen voort, ik krabde in mijn baard
(Een vreemde jeuk had daar bezit genomen)
En zei: 'Ook zij ging mank aan schone schijn

Is u soms nooit de Liefde overkomen?
Waarom moet het toch steeds zo bitter zijn?'
Hij keek weemoedig om en deelde mee:

'Ook ik viel ooit voor leest en slanke lijn
Zij bleef helaas gekleed in ripspiqué
Al was ze alleszins de zonde waard'

Er viel een diepe stilte waar wij stonden
Het duurde even voor wij ons hervonden

Zij bleef helaas gekleed in ripspiqué

CANTO 8

Hij nam een ferme trek van zijn Brazil
'Ik voel nu de behoefte aan wat lichters'
We traden binnen in een grote zaal

Ik dacht 'Hier spreekt vast een van onze dichters'
De spreker echter oogde saai en kaal
En sprak van een papier, zeer monotoon

Mijn leidsman zei belerend: 'Dit is Taal
De humor die hier klinkt: buiten gewoon!'
De zaal vond dat er niets te lachen viel

Er klonk alleen een onspontaan gelach
En meer uit plicht en angst voor het Gezag

Na afloop gidste hij mij naar een buurt
Een duidelijk gedepriiveerd milieu
Zwaar hing de geur van langgekookte kolen

Een atmosfeer van drank en gonorrhoe
Ik zag een huisgezin met rode zolen
Met terpentijn en groene zeep op stap

'Hun commensaal laat dames samenscholen
In dode staat en onder aan hun trap
God weet hoe lang die toestand nu al duurt

Wij zullen deze treden ook betreden
Het einde van de schijf ligt daar beneden'

Daar stond ik dan en staarde naar omlaag
Bezag het schouwspel dat mij werd geboden:
Die starre grijns, die blauwe dode blik...

Nu voelde ik geen lust tot zang of oden
Laat staan tot rubiyat of limerick
Ook voelde ik geen drang om af te dalen

Ik voelde een kortaffe schoudertik
En hoorde achter mij mijn gids iets smalen
De wereld leek bewegingloos en traag

Iets rukte kort en krachtig aan mijn hiel
Waardoor ik met veel jammerkreten viel

CANTO 9

Ik kwam weer bij. Hij zat daar op een rots
En wees met zijn flor fina naar mijn zijde
Daar stond een blikken man en keek serviel

'Een speelgoedman die voor ons uit zal schrijden
Hij leidt ons tot de veerpont naar Vinyl
Het Grote Rijmend Rijk van Zeven Schijven'

De gids ging krikkend voort, niet erg stabiel
Een wonder dat hij overeind kon blijven
Schoon opgewonden had hij weinig vlots

Opeens verscheen vanuit een groene heester
Met keten om, een dikke burgemeester

'Kom, treed aan boord!' sprak hij met scheepsgezag
Want hij bleek ook beheerder van het veer
Dat bleek slechts uit een badkuip te bestaan

Een zinken teil dreef rustig op het meer
Compleet met stop en speelgoedeend en kraan
'Als u niet wiebelt zal het heus wel lukken!'

Ik mocht voorin, wat bleekjes en ontdaan
Dit waagstuk, dacht ik, lukt nog met geen stukken
Mijn meester uitte slechts een holle lach

'Hojo!' riep hij 'Van wal! De trossen los!
Vol huiver keek ik naar zijn rode blos

Als u niet wiebelt zal het heus wel lukken

CANTO 10

De nacht was zwart, er schuimden woeste baren
Wij voeren door de wind gedreven voort
Hoog op een rots klonk plots een helder lied

Ik zag een bouwsel staan, een Duivelsoord?
'Verduiveld!' riep ik uit, 'Sirenen, niet?
Het vrouwvolk waardoor menig schip al strandde!'

De burgervader sprak vol stil verdriet:
'Geenszins! Daarboven staat het Huis der Schande
Ik zwijg van wat men daar kan wedervaren

En antwoord zeer ongaarne op uw vraag:
Mijn nicht werkt daar, afkomstig uit Den Haag'

CANTO 11

Wij kwamen zwijgend aan aan gene oever
En traden binnen in een klein café
Daar praatte ik al spoedig met een Sneker

Die was toevallig eens geen dominee
Of muzikant, of goochelaar of kweker
Maar werkte bij het Hilton als portier

'Ik moet wel', zei hij lichtelijk onzeker
'Al zit dat pak me af en toe tot hier
En word ik daaglijks zienderogen droever

Dat komt: ik ben de oudste, op maar één na
Die staat bij een hoteldeur op het Weena'

CANTO 12

We gingen voort, het landschap was nu winters
De tweede schijf was wit, zover ik zag
En voor ons lag een machtige rivier

Waarin een overvolle veerpont lag
Mijn leidsman sprak (en hij vertrok geen spier):
'Nu volgt een ramp waaruit u dit kunt leren:

Als u gezelschap zoekt, zoek het niet hier'
Ik zag de veerman klunzig navigeren
Toen plots; een knal! Gegil! Een wolk van splinters!

Een doodse stilte viel na dit misbaar
Mijn leidsman blies een wolk uit zijn sigaar

Vlakbij de ramp - en hierdoor niet gestoord -
Was er een kranig groepje in de weer
Dat oefende in zorgen en verplegen

'Soldaten!' riep ik uit, 'Lof zij de Heer!
Die zijn steeds tot hulpvaardigheid genegen!
Snel toe! Een ramp! Te hulp!' zo schreeuwde ik

'Wij hebben daar geen opdracht voor gekregen'
Zo sprak de luitenant met koele blik
Verbijsterd uitte ik een schuttingwoord

'Geen interventie', sprak mijn gids misprijzend
Met zijn sigaar bestraffend naar mij wijzend

Waarin een overvolle veerpont lag

CANTO 13

Hij trok mij mee, we liepen langs de stroom
Die was, zo bleek, hier stevig dichtgevroren
En op het ijs verscheen een lange rij

Van mensen zonder neus en zonder oren
Toch keken zij -hoe zonderling!- heel blij
Soms klonk er op het stille ijs een krak

Door beenderbreuken bij een valpartij
En somtijds schoot er iemand in een wak
Ook sprak men onverstaanbaar idioom

'Elfstedentocht', zo kon mijn gids verklaren
'Symptoomcomplex van Friese halvegaren'

Een auto reed voorbij met zwarte ramen
Er klonk een ritmisch bonken en gedreun
'Dat doet me denken aan Los Pampadores

Die band verloor ook langzaamaan zijn deun
Door ruzie om de zangeres Dolores
Verdwenen alle leden één voor één

Die vrouw bracht enkel trammelant en sores
Tenslotte bleef de drummer toen alleen
Die kon zich als solist heel goed bekwamen

Ik was aan hen verbonden als claqueur
Dolores, ach!' Hij zweeg en kreeg een kleur

CANTO 14

De sneeuw viel nu in dikke watten vlokken
Op een van God verlaten barre streek
Men leefde hier op ongekookte grutten

En strokarton als grondstof naar mij bleek
Ze woonden zelfs in strokartonnen hutten
En vierden Oud en Nieuw met strokarton

'Hup Strokarton!' (een strokartonnen button)
Zo las ik in een strokartonsalon
Dat vond ik toch een beetje overtrokken

U merkt zo langzaam wel aan mijn kritiek
Als winterdorp geen klus voor Anton Pieck

Al spoedig lag het dorpje achter ons
Toen hoorde ik plots feestelijke klanken
Mijn meester gaf mij onverwacht een zet

Een touringcar die raasde langs mijn flanken
-Gelukkig had mijn leidsman opgelet!-
Beladen met gelukkige bejaarden

Die, onderhevig aan gezonde pret
Een uitje hadden naar de uiterwaarden
Mijn hart sloeg in mijn keel met veel gebons

Dat oudjes nog zo vief zijn doet me deugd
Maar liever niet ten koste van mijn jeugd!

CANTO 15

'We zullen even van de schrik bekomen'
Zo sprak mijn leidsman, 'bij dat lustslot daar
Daar woont een oude jichtige baron'

'Treed binnen', sprak de landheer; 'Een sigaar?'
Net toen zich een beschaafd gesprek ontspon
Weerklonk er een explosie van formaat

Mijn meester was beroet tot zijn plastron
'Een klapsigaar: ik hou van kattedwaad
U voelt zich toch niet ernstig beetgenomen?

Maar nee, u heeft mij immers zelf verzonnen
U wist dus goed waaraan u was begonnen'

Mijn meester zag mij grimmig aan: 'We gaan'
En zonder groeten liepen we naar buiten
Ik voelde mij niet wel, begon te beven

En hoorde in mijn hoofd een vreemd soort fluiten
'Mijn naam is Mückenspucker; mag ik even?'
Het klonk als een veraf en dof gefluister

'Ik red als arts wel meer een mensenleven
Maar vreemd, als ik uw borstkas zo beluister
Dan lijkt uw hart in walstempo te slaan

Een nieuw syndroom! Hoera ik word beroemd!
Ik was weer tot vergetelheid gedoemd

CANTO 16

Toen ik weer bijkwam was de sneeuw verdwenen
En bliksemschichten lichtten in het zwerk
Ik hoorde luidkeels schreeuwen: 'Hierheen, slaaf!'

En wat daar stond dat was beslist geen kerk
'Hier woont een zeer meedogenloze graaf
Zijn knecht? Een zwakbegaafde bultenaar!

Zijn gasten arriveren meestal gaaf
Maar komen dikwijls thuis met spierwit haar
En zijn vaak slechts herkenbaar aan hun genen

Nu zachtjes! Kom - wij sluipen hier voorbij
Dat heerschap is te machtig, zelfs voor mij!

We kwamen na een voettocht in een stad
Waar torens stonden in de vorm van uien
De straten waren schoon, er werd gevlagd

De mannen droegen fraaigekleurde truien
De vrouwen hadden ook een blijе dracht
De stemming zat er zo te zien goed in

*'Vandaag wordt onze landvoogd hier verwacht
Tesamen met zijn jonge huisgezin'*
Zo las ik in een weggeworpen blad

*'Hij is per arreslee naar Omsk vertrokken
Om aan de stad gejubel te ontlokken'*

'Hier blijven heeft maar bitter weinig zin'
Verklaarde mij mijn meester, dus we gingen
En trokken door een lange winkelstraat

Vol patservolk met *four-wheel-drives* en ringen
'Als Hooft dit zag': mijn gids werd obstinaat
'Dat stadsvolk; bah - ik krijg ineens de blues

Waar echter ook iets tegenover staat:
Het platteland bezorgt me ook geen roes
Nee, Stad en Land; ik zie het somber in

Die hedendaagse overvljigtigheid!
Ooit nam men voor ontspanning ruim de tijd!'

CANTO 17

We waren plots in huize Antipas
En op een pleintje danste Salomé
De prikkelende Dans Der Zeven Sluiers

En wat zij toonde: jongens! Jeminee!
Dat waren zeer beslist geen koeieuiers!
Geen wonder dat Herodes snel bezweek

Dit was niet iets voor kinderen in luiers
Terwijl ik nog dit kunstgenot bekeek
Betrad een knecht met schotel het terras

Johannes keek niet bijster opgewekt
(Zijn laatste woorden waren: 'Kort. Gedekt')

'Hoe doet u', vroeg ik stomverwonderd, 'dat?
U richt zo schijnbaar moeiteloos uw schreden
Naar elke tijd of u geen grenzen kent'

'Ik leef niet in het nu of het verleden
Mijn blik is niet de toekomst toegewend
Nee, ik verplaats me zijwaarts door de tijd

U kent wellicht de termen 'congruent'
'discontinue', 'atomenspijtbaarheid'?
'Het gravitatiecontinuüm van Plat'?

Dan zal mijn uitleg u niet waarlijk boeien
En zal ik u daarmee dus niet vermoeien'

CANTO 18

Die derde schijf bleek zeer afwisselend
Nu waren wij weer in een kloostertuin
Waar men de naastenliefde niet verheelde

Twee paters speelden met een bos ajuin
Ik zag de abt die met die paters speelde
Een in een fallusvorm geknipte heg

Een broeder die een grote wortel streeelde
Helaas, mijn meester wilde al weer weg
'Genoeg gezien', sprak hij bedisselend

'Hier zag u dus het trieste resultaat
Van religieus gedwongen celibaat'

'Voor ware liefde gaan wij naar de kelder'
Hij ging mij voor wat kleine treetjes af
In roodverlichte ruimten klonk gekreun

'Let op: u denkt, die mensen krijgen straf
Maar nee, er klinkt genot in hun gesteun
Zij laten zich hier liefdevol kastijden

Die man daar met die zweep is echt geen beun
Dat lustobject daar kronkelt niet door lijden
de min kent vele vormen, is dat helder?'

Ik keek het meisje in de natte ogen
En ja, ik zou haar graag af laten drogen!

religieus gedwongen celibaat.

CANTO 19

'Nu komt iets moois: een prachtig Bachconcert!
Hij dwong me binnen in een ruime zaal
Waar mensen stijf op rijen stoelen zaten

Ik vond het uitermate triviaal
De muzikanten keken zeer verwaten
En speelden ruim een uur hun rotmuziek

Ik voelde mij terdege opgelaten
Het was, zo zei mijn meester, *magnifique!*
'O, vindt u?' zei ik: 'Nou, ik vond het snert!'

Hij bleek wel heel gevoelig voor kritiek
'Houdt u', zo siste hij, 'van popmuziek?'

Er dreigde nu een duidelijke breuk
En geen B.B. om mij hier bij te staan
Paniekgedachten tolden door mijn brein

Want zonder gids zou ik verloren gaan
In dit voor mij rampzalige terrein
'Ik ben', riep ik, 'beschaving niet gewend!'

Het volkse is nu eenmaal mijn domein
Zo ben ik stapelgek op dixieland!
Zijn blik verzachtte zich: 'Ik ook! Wat leuk!'

Zo zijn we toch weer samen opgestapt
Weer was ik aan de ondergang ontsnapt

Er heerste nu een oproer om ons heen
Maar daar valt verder niet veel van te zeggen
Al hield het heel de natie in de greep

Dat valt de jeugd van nu niet uit te leggen
De euro trok door deze clou een streep
Wie kent de daalder nog? Wie was Ien Dales?

Wie kent er nog Miep Kraak? De muts met neep?
Wie weet er nog van brasso en tamales?
Wie spaart nog suikerzakjes? Toch niet één?

Ach, wat er niet aan moois verloren ging!
Toen gleed ik uit, een diepe tuimeling...

CANTO 20

Ik kwam weer bij door luide declamatie
De golven braken op een rotsig strand
Het gonsde in mijn hoofd - niet meer gewoon!

Mijn meester hield een filmspoel in zijn hand
En zei: 'Wat ik nu toon is wonderschoon
Maar oud - dus zijn de beelden zeker schokkend'

Ik zag een plakkerige allochtoon
Een vrouw, hem kwijnend uit zijn strandtent lokkend
Het noodde mij niet echt tot masturbatie

Hij had hiermee misschien wel een bedoeling
Maar ik had met die rolprent amper voeling

Een knaap kwam luidkeels zingend langzaam nader
Hij zong een zeemanslied vol romantiek
De gouden klanken rolden uit zijn keel

Ik prees de jongeman om zijn lyriek
'Ik leerde', sprak hij, 'zingen op de deel
Daar zijn wij vaak wanneer er is geoogst

Dan drinken wij en drinken wij teveel
Dan raakt de stemming op zijn allerhoogst
En zingen wij - bijvoorbeeld van de dader

Die na onthoofding praatte uit zijn nek
Soms houden wij zelf ook een goed gesprek'

We gingen weer, maar nu met zonneschijn
De vierde schijf bleek niet zo uitgebreid
De streek was dunbevolkt en scheen verlaten

Mijn leidsman nam op zijn gemak de tijd
Om over voor-de-oorlog te gaan praten
-Een op die leeftijd meer geziene kwaal-

Gelukkig kreeg hij dat zelf in de gaten
En maakte toen een eind aan zijn verhaal
Wij kwamen langs een groot fabrieksterrein

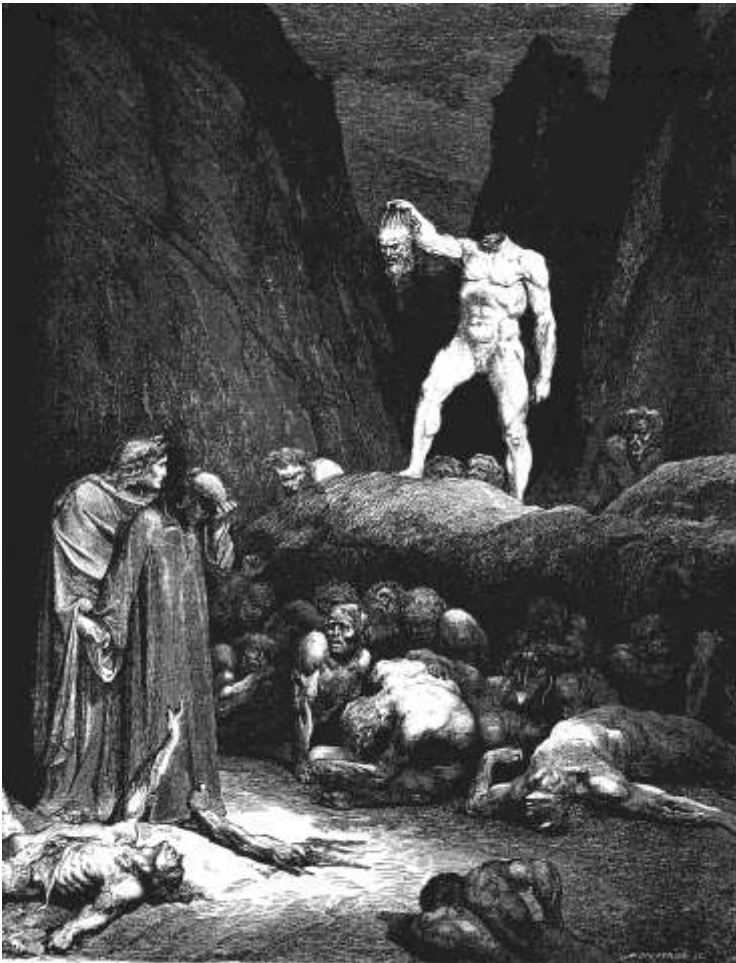
Hier maakte men, zo dacht ik, knippatronen
Of anders ben ik heel erg in de bonen

We liepen langs een huis vol kamperfoelie
-Het riep vaag een herkenning bij mij op-
En troffen daar toen Plunko de minstreele

Die heel zijn repertoire aan nederpop
Met luitgepluk liet schallen uit zijn keel
Een voorbeeld van gedwongen luisterlied

'Zo jongens', sprak de zanger toen fideel
'Daar krijg je trek van! Lust je soms parkiet?
Sauté en geflambeerd met krambamboelie?'

Hij ging ons voor: het was zowaar geen grapje
Al smaakte het naar meer na één zo'n hapje

die na onthoofding praatte uit zijn nek

CANTO 21

Verkwikt hernamen wij toen onze koers
En kwamen in een grensstreek; Niemandland
Ik hoorde vlagen ferme marsmuziek

Er schuimde bier in sloten langs de kant
De bomen waren duidelijk gotiek
Eenpotig stond een eiber in een laars

Zelf voelde ik een drang tot retoriek
De sfeer had iets teutoons en iets barbaars
Geschikt voor carnaval en drinkebroers

Ik raakte hierdoor van mijn tramontane
We kwamen goddank vlot bij de douane

De stad waar we nu waren had een haven
Mijn meester wees een meisje bij een loods
Dat kwijnend naar de verre einder staarde

'Ziet u die vrouw? Zij is een kind des doods!
Oost west, thuis best, zeg ik: houdt dat in waarde
Door dromen wordt je leven maar verpest

Blijf stevig met je voeten op de aarde
En vlieg niet uit: blijf in je warme nest
Niks zeemansgraf: wie kan in water graven?'

Ik dacht, is dit nu echt of parodie?
Ach, soms snap ik geen barst van ironie

We liepen verder maar niet heel erg lang
Ik botste op een oude veteraan
'Kunt u', riep die, 'niet op uw richting achten?'

Maar ik moet voort! Ik moet mijn levertraan!
Hij hompte door. Mijn meester stond te wachten
En zei: 'Nu komt een boeiende persoon

Hij is gehuld in vreemde klederdrachten
Maar heeft een goed verhaal, zeer ongewoon
Hier is hij: ga je gang maar Li Fu Kwang!'

Hij stak van wal, het klinkt misschien banaal
Maar ik viel prompt in slaap bij zijn verhaal:

肃清反革命分子的问题是敌我矛盾的斗争问题。在人民内部，有些人对于肃反问题的看法，也有一些不同。有两种人的

意见，和我们的意见不相同。有右倾思想的人不分敌我，认敌为我。广大群众认为是敌人的人，他们却认为是朋友。有“左”

倾思想的人则把敌我矛盾扩大化，以至把某些人民内部的矛盾也看作敌我矛盾，把某些本来不是反革命的人也看作反革命。

这两种看法都是错误的，都不能正确地处理肃反问题，也不能正确地估计我们的肃

CANTO 22

We reden toen ik bijkwam in de regen
Ik was verkleumd, mijn botten voelden stijf
'U heeft al veel gemist', klonk het verwijtend

'We zijn al halverwege op de schijf
Vindt u de reis soms saai?' zo sprak hij bijtend
Maar ik werd afgeleid door wat ik zag

Want met hun sabels tegenstanders splijtend
Zag ik wat grenadiers flink aan de slag
Zij stredden zeer verwoed, niets hield hen tegen

'Waarom denkt u, zijn zij zo fanatiek?
Zij willen naar de suikerwerkfabriek

Daar werken netjes opgevoede vrouwen
Die vind je niet op de Schiedamsedijk
Daar zijn ze meer publiek en handelswaar

Ze zitten daar *en plein public* te kijk
Bij North American en Wilson Bar
Of bij de Alc en bij de Rode Molen

Vandaar die opgewonden legerschaar
En dat gezwaai met sabels en pistolen
Want tja, een grenadier die wil toch trouwen

Hun tegenstanders? (afgezien van ouders):
De suikerwerkfabriekgrootaandeelhouders'

'Hallo maineer, bent u ain hypochonder?
Dan moet u lachen, ja? dat ies kesond!'
Een witgeschminkte man in pandjesjas

Sprong irritant uitbundig in het rond
'Kom, lachen ja?' hij toonde een grimas
En uitte een verachtelijk geschater

Hij deed een blijde achterwaartse pas
En viel toen van de brug af in het water
Een borrelend geroep, toen bleef hij onder

Mijn meester sprak hartgrondig: 'Hahaha'
Ik sprong in een impuls het ventje na

CANTO 23

Toen ik mijn ogen opsloeg was het herfst
Mijn gids nam kalm een trek van zijn corona:
'Let op 't mysterie dat ik u ontsluit'

(Ik wrong mijn kleding uit, als wijlen Jona)
'Er rijmt geen woord op herfst' Een oud geluid!
Een kleuter kwam voorbij en in een waas

Sloeg ik het knaapje al zijn tanden uit
'Welk feest komt er', vroeg ik, 'na Sinterklaas?'
De broekeman zei moeizaam sprekend: 'Kerfst'

'Ik waarschuw u voor stuntrijm Van den Born!'
'Zeg dat maar', was mijn weerwoord, 'aan Kees Torn!'

Mijn gids begon zijn mouwen op te stropen
En deed bedaard zijn bril in een etui
Toen hij opeens met overtuiging sprak;

'Potztausendseldrementwelpotjandrie!'
Want op zijn net nog smetteloze pak
Zat vogelpoep, het leek opeens te sneeuwen

Een groenig-witte, smakeloze prak
Door 't spijsverteringstelsel van wat meeuwen
Het kwam van mouw en schouders afgedropen

Verbitterd liep mijn meester naar een huis
Een herberg bij Goejanverwellesluis

Een keeshond sloeg bij aankomst woedend aan
En binnen zat de waard met wat kornuiten
'Een roemer wijn en een pak nette kleren'

Hij liet een goudstuk zien. Men vloog naar buiten
En stopte daar een koets met hoge heren
Een vrouwenstem riep luid: 'Ik protesteer!'

Ik zag het ruwe groepje wederkeren
'Is dit wellicht naar uw genoeg, heer?'
De dracht bleek hem waarachtig goed te staan!

Voor de pruik en de gepluimde steek
(Al zat het vol met vlooiën, naar snel bleek)

Mijn meester was nu minder zwaar verbolgen
En welgemoed betraden wij een pad
Dat door een oerwoud leidde, naar ons bleek

Ik had het zelden zo snikheet gehad
Ook werd het donker: 'Goh! Ik zie geen steek!'
Mijn gids keek bij die flauwe grap gewond

'Uw taalgevoel laat u wel in de steek'
Begon hij koeltjes - 'Hé kijk daar; een mond!'
Ik keek, maar veel te laat en werd verzwolgen

Een grote roze huid; ik viel omlaag
Hoe loopt dit af! zo was mijn bange vraag

CANTO 24

Ik kwam weer bij, mijn hoofd dat voelde aan
Alsof er een Grand Prix in werd verreden
Het werd me langzaamaan wel wat te veel

Om weer een nieuwe schijf te gaan betreden..
'Een pauze', smeekte ik, 'een lustprieel'
'Nou, gaat u dan maar liggen in de hei

U zult verheugd zijn als ik mededeel:
Er op deze schijf veel tweërlei
Zodat we heel wat kunnen overslaan

Ik lag nog maar heel even in de brem
Toen klonk er zacht een lichtverlegen stem:

'Pardon meneer, weet u wat mirre is?'
Bedremmeld stonden daar drie allochtonen
'We moeten hier op kraamvisite gaan'

Ze frommelden verlegen met hun kronen
'En zijn dus wat presentjes in gaan slaan
Iets voor de kleine en niet al te duur

Dit was een koopje bij de karavaan
Maar ja, je slaat niet graag een pleefiguur:
Is het geen synoniem voor cannabis?'

Ze waren dus wel danig in hun sas
Toen ik vertelde wat het goedje was

CANTO 25

De meester scheurde aan het cellofaan
En tastte in zijn frak op zoek naar vuur:
'Ik zal het nu gaan hebben over Liefde

Die toestand is normaal van korte duur
Het rijmt ook praktisch enkel maar op griede
Wie, door 't perfide chromosoom geleid

De competitie met een hakbijl kriede
Die voert zeg ik, met recht een minne strijd
Hij zweeg opeens; er kwam een meisje aan

Ik voelde in mijn hart de Liefde wellen
En voelde niet alleen mijn borstkas zwellen

Ik wilde van geen wijze les meer weten
En kon dit lustobject niet meer weerstaan
Dat overging in kirrende galop

Ik rende er bezeten achteraan
Met gloeiendrode, opgezwollen kop
Dit was de Ware Liefde mocht ik hopen!

Een heesgerookte stem riep eensklaps: 'Stop!'
Daar stond de Sint zijn mouwen op te stropen
En bulderde: 'Was u mij soms vergeten?'

Een bisschopsstaf belandde op mijn hoofd
En weer werd mijn bewustzijn toen geroofd

er kwam een meisje aan

CANTO 26

Ik kwam weer bij door zachte strijkmuziek
En ergens lekte duidelijk een kraan
De combinatie was niet aan te horen

Mijn meester doofde net zijn sumatraan
'Komaan', sprak hij, 'verwijdert u uw oren'
Ik wou hem vragen 'Waarom plots zo bruut?'

Maar door de schok had ik mijn spraak verloren
'Het is hier geen doofstommeninstituut'
Hij toonde plots een vrolijke mimiek

'Ik wou maar zeggen, u leek sterk te lijden
Dat moet men altijd bij de bron bestrijden'

CANTO 27

We trokken langzaam verder op schijf zeven
De sfeer was hier verfijnd en zeer barok
Er werd beschaafd gekout en opgetreden

Vandaar dat sterk een groep de aandacht trok
Die opviel door vertoon van ruige zeden:
Een zwaar getatoeëerd stel potenrammers

En dat was nog het minste wat ze deden
Mijn meester siste driftig: 'Amsterdammers!
Had ik dat nummer nou maar nooit geschreven

Gedane zaken nemen nooit een keer
En nu verpesten zij de atmosfeer

We moeten snel bij dit slag volk vandaan'
We kwamen bij een park met groene bomen
Alwaar een zwaargemarmerd bouwwerk stond

'We zijn hier bij een *Kurhaus* aangekomen'
Hij stak een ferme tuitknak in de mond
Ging mij toen voor en trad de balzaal in

Ik zag een freule met een open wond
Een officier met korsten aan zijn kin
Een schilferende juffrouw sprak mij aan

Haar lippen waren etterig en rauw
Zij kuste mij en daarna viel ik flauw

CANTO 28

Ik kwam weer bij en zei: 'De achtste schijf?'
Mijn meester stak een senioritas aan
'Welnee, u bent gewoon weer flauwgevallen'

Ik kon mijn gids maar nauwelijks verstaan
Door liederen die lieden lieten schallen
We waren in een kelder vol vertier

Een boers gezelschap zat vocaal te lallen
En hees zich vol tot aan de nok met bier
Zeer middeleeuwse kleding aan het lijf

Met luitmuziek van Fulko de minstreel
Het was een inspirerend tafereel

We schoven maar gezellig bij hen aan
En zongen luidkeels mee en welgemoed
Van schipper Hein en zijn concubinaat

Drie vrouwen sliepen in zijn beddegoed
Door zijn totaal gebrek aan vrouwenhaat
Terwijl ik zong liet ik een oogje vallen

Op een bevallig meisje van de straat
Helaas! Zij was begeistert door het brallen
Van een gebrunde knappe Italiaan

Het drankmisbruik dat eiste nu zijn tol
Ik snikte luid en mijn gemoed schoot vol

'Ach!' riep ik luid: 'Wat heeft het ook voor zin?
Hoe ijdel en futiel is al ons streven!
Het haalt niets uit! Het is slechts hol gefluit!'

Een dronken chirurgijn riep: 'Wacht eens even:
Ik haal er wel het een en ander uit!
Maar ik ging door: 'Ach! Niets dan ijdelheid!'

O God! Is er een God Wiens Raadsbesluit
Een Zin geeft aan die martelende strijd?
Is er een God - of desnoods een Godin?

Mijn meester keek mij met een glimlach aan:
'Nu bent u rijp om naar schijf acht te gaan'

Waarom dacht ik opeens aan Katadreuffe?
De schaduwen verborgen zijn gelaat
Een slappe hoed zou hem nu niet misstaan

Hij ging me voor - een lange stille straat
Een brievenbus, beschenen door de maan
Hier stopte hij: 'Welnu, had u nog vragen?'

'Waar gaan wij heen? Waar komen wij vandaan?'
'U kunt het Antwoord hopelijk verdragen'
Er kwam iets donkers wolkend uit de gleuf

Dit keer verloor ik het bewustzijn niet
Maar reisde door een schemerig gebied

Ik viel en viel terwijl er schimmen zweefden
En stemmen riepen veraf en dichtbij:
'Een vreemd geval van goederenvervoer'

Er klonk gelach. Een zachte stem die zei:
'Je komt er wel hoor, *keep on going* broer'
De stem was van fluweel en vol venijn

Hier gek te worden was geen heksentoer
'Voor een miljoen zing ik de *blues*, Sobrijn!'
'Op rijm op zoek? Is dat waarvoor je leefde?'

Toen werd het stil, rondom mij was de nacht
Ik landde met een rotklap op schijf acht

Drie vrouwen slapen in zijn beddegoed

CANTO 29

Ik stootte mij zeer pijnlijk tegen dingen
Totdat ik plots een lichtje pinken zag
Ik ploeterde erheen; een theesalon!

Daarbinnen zat mijn meester met een lach
Die vrolijk aan zijn tweede punt begon
Toen ik naar binnen kwam met veel gestrompel

'Die trip verbreedde vast uw horizon'
Ik uitte zwak een binnensmonds gemompel
Mentaal stond ik zo ongeveer op springen

'U bent bezweet; wilt u wat cocosnoot?'
Ik haatte plots mijn grijze reisgenoot

Terwijl *ik* steeds andijvie eten moest
(Ik *kán* mijn oude moeder niet verdrieten
Het lepe loeder heeft een hart van goud)

Liep *hij* maar van het leven te genieten!
Dus heb ik hem vol hartstocht toegesnuwd:
'Natuurlijk is het u wel graag gegund

Maar *ik* loop tastend buiten, nat en koud
En u zit hier al aan uw tweede punt!
Dat is toch smakeloos!' zo riep ik woest

'Integendeel', zo sprak mijn gids bedaard
'Het is bijzonder smakelijke taart'

Hij trok eens vol genot aan zijn havana:
'Door middel van de volgende vertelling
Verzacht ik wellicht uw gekrenkt gemoed:

Een herder loopt met schapen langs de helling
Totdat een hek de kudde stoppen doet
Wat doet de herder nu? Hij is niet dom!

Hij keert terug met heel zijn bête stoet
En draait dus één voor één de schapen om'
Ik plofte uit mijn vel en riep: 'Hosanna!

Het Licht begint me eindelijk te dagen!
En dit is dan het Antwoord op mijn vragen?'

'Het Antwoord wordt nog even uitgesteld
Het zou u trouwens tegen kunnen vallen
Kom, proeft u eerst toch even een olijf'

Ik hijgde zwaar en liet mijn vuisten ballen
'Of ananas; toe, neemt u toch een schijf'
Misschien had hij gelijk: ik moest wat eten

Ik was gebroken, doodvermoeid en stijf
De reis had me behoorlijk aangevreten
Ik was kapot, volledig uitgeteld

En in het raam blonk niets dan zwarte nacht
Wat had ik hier te zoeken op schijf acht?

CANTO 30

Ik at met doffe ogen van een vrucht
En wreef mijn strakgespannen stijve nek
'Het leven is zo hol en zo zinledig'

Hervatte ik, nu kalmer, het gesprek
'Integendeel' zo sprak mijn meester vredig
'Analfabeten leven zonder zin

En zijn in Letterland dan ook uitstedig
Waarom ziet u als dichter dit niet in:
- Hij blies een wolk tabaksrook in de lucht -

Het leven heeft geen zin, zo staat geschreven
Maar als u schrijft geeft u een zin aan 't leven

't Is waar, zeer velen leven zonder zin
Onzindelijk en zinloos en onzinnig
Ú maakt ze zelf en produceert er vele

Uw liefde voor de Taal lijkt me zeer innig
Ik wil bij deze dan ook niet verhelen:
Uw klagen is futiel en puberaal

Men ziet dat meer bij intellectuelen
De zin komt voort uit liefde voor de Taal
En niet uit navelstaren voor gewin

Verwacht ook niets van Goden of Godinnen
U kunt toch zeker zelf een zin verzinnen?'

Ik had in jaren niet zo'n goed gesprek
Dat zo van ernst en diepgang overliep
(Voor 't laatst toen ik bij ene Miep wou scoren

In Winschoten, maar dat ging niet zo diep)
'Maar Dichters dan?' zei ik: 'Literatoren?
Die zoeken zin vol zelfverloochening!'

'Aanstellerij', zo zei hij plompverloren
'Die doen alleen aan zinsbegoocheling
Het is toch idioot en al te gek

'Ik zoek naar zin' te schrijven in een zin?
Ik heb de pest aan heel dat Sanhedrin!'

Ik hoorde met de ogen half geloken
Hoe iemand op een kam met vloeitje blies
Terwijl ik al zijn woorden overdacht

Niet denken: doen, was kortweg zijn advies
'Waarom', vroeg ik, 'is het hier altijd nacht
En is hier enkel maar een theesalon?

Van deze schijf had ik veel meer verwacht'
Ik keek naar buiten: helder scheen de zon
'Aan daglicht heeft het hier nog nooit ontbroken

U was steeds bezig met uw eigen ik
En dat verduistert bij elk mens de blik

Kom, overeind - we moesten maar eens gaan'
Hij duwde mij met zachte drang naar buiten
De buitenlucht was vol van kleurenpracht

En vol gepiep, gekwinkeleer en fluiten
Van zeker wel een vogelsoort of acht
Er liepen massa's dieren door de kluiten`

In bont gekleed of met een schubbenvacht
Ik kon alleen maar een gejubel uiten
Toen ik dat tafereel mocht gadeslaan

Zo ver ik op de steppe kijken kon
Scheen op de pampa een azuren zon

CANTO 31

We trokken door de weidse puszta heen
Ik zong verrukt uit volle borst een tango
Het einde van mijn queeste was nabij!

Ik deelde met mijn gids de laatste mango
We naderden een prachtige vallei
Daar lag een dorpje; boven op een berg

Een gouden tempel met een zuilenrij
Waar Licht uitscheen. Ik voelde mij een dwerg
De wolken schoven boven mij uiteen

Daar lag dus mijn Bestemming en mijn Lot!
Ik stamelde en wees en vroeg slechts: 'God?'

Hij keek me aan met toegeknepen ogen
En nam zijn schimmelpenninck uit de mond
Hij knikte kort. We gingen langzaam voort

Het dorpje in dat in de avondstond
Tot leven kwam, niet langer zongesmoord
Het leek me Mexicaans, ik keek naar boven

Wie woonde daar? Het Vleesgeworden Woord?
En ja, wat dan? Moest ik eraan geloven?
Ik keek mijn gids aan. Die keek onbewogen

Ik wees: 'Dat wordt een hele klim naar God'
Waarom blonk in zijn ogen iets van spot?

'U wijst nu naar een horecagebouw
Dat is het plaatselijk biljartpaleis
Daarginds is God': hij wees een groentezaak

Zwak gesorteerd - een enkele radijs
Maar verder bitter weinig naar mijn smaak:
Wat rapen, prei en lof, een schorseneer

De eigenaar was bezig met zijn taak
En zong uit volle borst: 'Ik prijs de Heer'
Hij werd daarbij geholpen door zijn vrouw

Ik raakte nu volledig buiten zinnen
God in die groentezaak? Ik snelde binnen

En vroeg de winkelier: 'Is God aanwezig?'
Hij knikte vroom en wees zijn nering aan
Was wat daar lag de Here in de stof?

Was God een schorseneer? Niet eens banaan?
God raap? God prei? En erger nog: God lof?
God was niet eens een echte toffe peer?

Wat trok hem dan in de Olijvenhof?
Ik keek verbijsterd op de Here neer
De Heer was dus plantaardig en niet vlezig!

Hij schiep ons toch naar Zijn gelijkenis?
Hoewel men Hem ooit tekende als vis..

'Het kan niet waar zijn dat dit hier de Heer is!'
'God gaat Zijn Eigen gang', zo sprak mijn gids
'Waarom zou Hij geen groente kunnen zijn?'

U bent wel kleingelovig', zei hij bits
'Wij zijn Zijn schepsels: dat geldt voor komijn
Al evenzeer en ook voor overschoenen

Soms is Hij berg of braamstruik, speelgoedtrein:
Wat maakt het uit? U moet zich maar verzoenen
Met het idee dat Hij nu schorseneer is

Wij zijn voor Hem totaal niet van belang
Wij zijn het - zeer vervangbare- behang

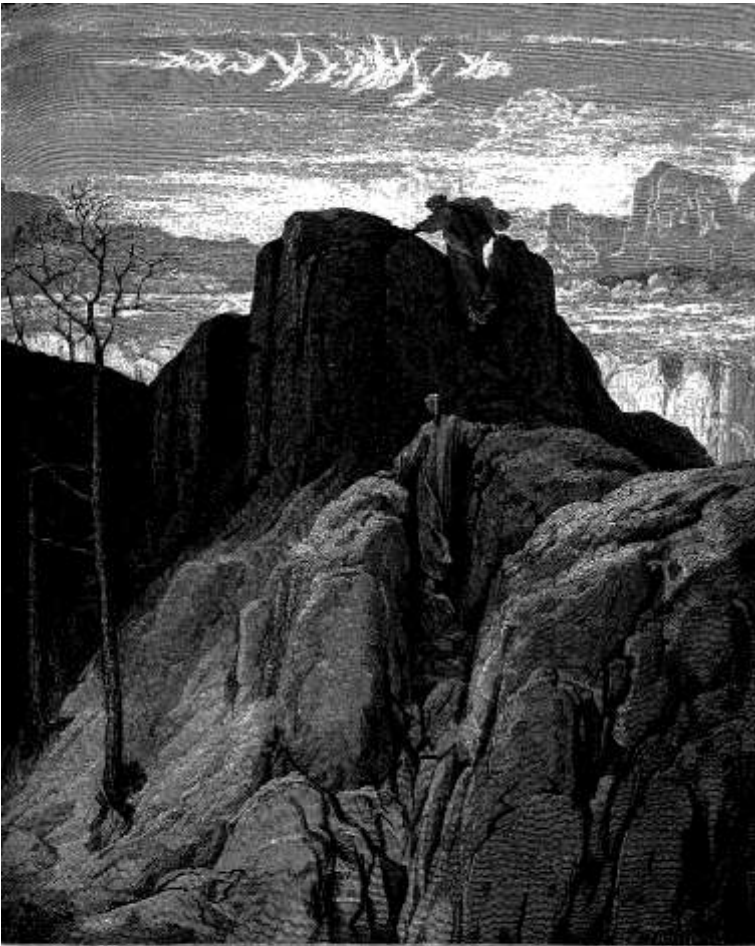
CANTO 32

Er klonk nu aan de hemel een klaroen
'De tijd is om, we gaan', zo sprak hij kalm
En ongenaakbaar als een armadillo

Hij produceerde plots een fikse walm
Door heftig trekken aan zijn cigarillo
De wereld leek heel wazig op te lossen

Toen ik weer zien kon had hij een lancillo
Tevreden in zijn mond en zag ik bossen
beneden mij: we waren weer in Thun!

Ik stond weer een klein eindje op de berg
Maar was een ander mens tot in het merg

Ik stond weer een klein eindje op de berg

CANTO 33

Ik spreek van wat toen kwam niet zonder schromen
'Heb dank', zei ik, 'voor deze Hellevaart
Ik ben in mijn verwachting niet bedrogen

U heeft het Ware Licht geopenbaard
Ik ben Verlaagd, nu kan ik mij Verhogen
Nu ik met u de Hades heb gezien

Lach ik om God en Mens en theologen
En lees nog slechts Voltaire en Céline'
Hij leek zich plots met moeite in te tomen

Het leek alsof hij ergens kracht vergaarde
Toen hij mij deze woorden openbaarde

Met een met moeite ingehouden drift:
'Het was niet in de Hel dat u verdween
Geen Onderwereld had u te verdragen

Ik toonde slechts de wereld om u heen
Begint het u nu eindelijk te dagen?
En wat ik bij de aanvang tot u sprak

Dat u zich ter verhoging moest verlagen
Was ter bestrijding van uw ongemak
Want daar beneden start de stoeltjeslift

U vindt het wel; die kant op', zei hij kort
Nu opgehoepeld. Pak u weg. Hup; vort'

SCHEMATISCH OVERZICHT VAN DE SCHIJVENWERELD VAN DOCTORANDUS P

Eerste schijf: Drs. LP

Canto 4: Café Chantant

Goud...Goud!

Canto 5: Harde smart

Quartier Putain

Het hart eener deerne

Canto 6: Jubelzang

De zusters Karamazov

Canto 7: De baardmijt

Ripspiqué

(Gelach)

Canto 8: Het trapportaal

Canto 9: Het speelgoedmannetje

De badkuip van den burgemeester

Canto 10: In het huis der schande

Onze nicht in den Haag

Tweede schijf: Zingt allen mee met Drs. P

Canto 11: Sneker café

Portier

Op één na

Canto 12: Veerpont

Oefening

Canto 13: Elfstedentocht

Los Pompadores

Canto 14: Oost-Groningen

Oud en Nieuw

Winterdorp

Een fijne dag

Canto 15: Kattekwaad

Ein Abend in Wien

Derde schijf: Over land en zee met Drs.P

Canto 16: Proloog

Dodenrit

P.C. Hoofstraat Blues

Stad en land

Canto 17: Johannes de Doper

Canto 18: Kloostertuin

Canto 19: Bad guy

Bach

Vervelend nummer

B.B.

Dixieland

Markt

Tamales

Epiloog

Vierde schijf: Een flitsende soiree met Drs.P

Canto 20: Declamatie

Gonzofoon
Vaarwel jongens(Adios muchachos)
Klim ferm in 't want
Zang en dans op de deel
Lezing voor-oorlogscabaret
Bonenpikster
Keplingkepling
Eenzaamheid

Canto 21: Grensverkeer

Scheepvaartberichten
Veteraan
Oud verhaal

Vijfde schijf: De stille odyssee

Canto 22: De grenadiertjes

De meisjes van de suikerwerkfabriek
Dijklied
Lachen is gezond

Canto 23: Causerie

Winter
Verlaten
Stukje geschiedenis
Mond

Zesde schijf: De wilde orchidee

Canto 24: Grand Prix

Zomerdag
Hoog bezoek

Canto 25: De liefde

Alarm
Sinterklaaslied
Orgaan

Zevende schijf: Romantiek voor twee

Canto 26: Carmen

Oren
Druppel druppel druppel

Canto 27: Strammer dames

Célèbre Serenata

Canto 28: Het kelderlied

Harten
Romantiek
Balalayka lullaby
Praktijk
Juffrouw Leontien

Goederenlied
Keep on going
Een miljoen
Blues voor Sobrijn
Op rijm
Op zoek

Achtste schijf: Hoep hoep hiezee voor Drs. P

Canto 29: Dubbele punt

Cocosnoot
Andijvie
Een moederhart
Maart
Herderslied
Olijf
Ananas

Canto 30: Het land is moe

Een goed gesprek
Winschoterdiep
Vocalofoon
Literatuur
October

Canto 31: Avondstemming

Tango
Knolraap en lof, schorseneren en prei

Niet opgenomen: O wat leuk/ Helderziende (Daar had ik een reden voor die me ontscho-
ten is) Per pont en slee met Drs. P' (Verzamel l.p. Zo is 'blik vooruit' aan mijn aandacht ontsnapt)
Vergeten: 1 (ontdek zelf welke) Per abuis toegevoegd: Blues voor Sobrijn (niet van Drs. P)